

ด่วนที่สุด

ที่ ทส ๐๔๐๒.๗/ ๕๓๗

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 6639
วันที่ 26 มี.ค. 2558 เวลา 12.00

สวค. ๗3
วันที่ 26 มี.ค. 58
เวลา 13.00

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๔๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๒๕ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการงาช้างแห่งประเทศไทย ฉบับแก้ไข ครั้งที่ ๒
(Thailand's Revised National Ivory Action Plan – NIAP)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

จัดเข้าวาระ..... 27 มี.ค. 2558

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๑๗๒๒๕ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๗
๒. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๑๔๖๑๗ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. สรุปความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการงาช้างแห่งประเทศไทย ฉบับแก้ไข ครั้งที่ ๒
๓. รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการงาช้างแห่งประเทศไทย
ฉบับแก้ไข ครั้งที่ ๒ (Thailand's Revised National Ivory Action Plan – NIAP) จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอเรื่องรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการงาช้างแห่งประเทศไทย ฉบับแก้ไข ครั้งที่ ๒ (Thailand's Revised National Ivory Action Plan – NIAP) มาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบ โดยเรื่องดังกล่าวเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) และ (๑๓) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) กำกับการบริหารราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ มติการประชุมคณะกรรมการบริหารอนุสัญญา CITES ครั้งที่ ๖๕ (SC65) กำหนดให้ประเทศไทยต้องดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมการค้างาช้าง ดังนี้

๑.๑.๑) ปรับปรุงแก้ไขแผนปฏิบัติการงาช้างแห่งประเทศไทย โดยมีประเด็นที่มติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารฯ ได้กำหนดให้มีในแผนปฏิบัติการฯ จำนวน ๓ ข้อ ดังนี้

(๑) ตรากฎหมายที่เหมาะสม (เช่น การกำหนดให้ช้างแอฟริกาเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองภายใต้กฎหมายสัตว์ป่า) เพื่อให้เกิดการควบคุมการค้าและครอบครองงาช้างภายในประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ และกำหนดบทลงโทษที่เข้มงวดกรณีที่มีการครอบครองหรือค้าที่ผิดกฎหมาย

(๒) ตรากฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีการจัดตั้ง

ก) ระบบการจดทะเบียนงาช้างภายในประเทศ

ข) ระบบการจดทะเบียนและออกใบอนุญาตผู้ค้างาช้างที่มีประสิทธิภาพ (รวมถึงการบังคับใช้และการลงโทษกรณีที่มีการฝ่าฝืน) หากมีระบบอยู่แล้ว ให้แจ้งให้ CITES ทราบด้วย

๓) เพิ่มความ...

(๓) เพิ่มความพยายามในการติดตามและควบคุมผู้ค้าช้าง การจัดทำข้อมูลงานช้างและการบังคับใช้กฎหมายในการปราบปรามการค้าช้างที่ผิดกฎหมาย โดยกำหนดตัวชี้วัดที่ตรวจสอบได้

๑.๑.๒) ปรับปรุงแก้ไขแผนปฏิบัติการงานช้างแห่งประเทศไทย ให้สอดคล้องกับมติที่ประชุมฯ และส่งสำนักเลขาธิการ CITES ภายในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๗

๑.๑.๓) ประเทศไทยต้องรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการงานช้าง ฉบับแก้ไข ให้สำนักเลขาธิการ CITES พิจารณา จำนวน ๒ ครั้ง โดยกำหนดส่งรายงานความก้าวหน้า ครั้งที่ ๑ ภายในวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๘ และการรายงานความก้าวหน้า ครั้งที่ ๒ จะต้องส่งภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘ หากประเทศไทยไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามมติดังกล่าวได้ สำนักเลขาธิการ CITES จะแจ้งเวียนให้ประเทศสมาชิก CITES ระงับการค้าสัตว์ป่าและพืชป่าในบัญชี CITES กับประเทศไทย

๑.๒ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบร่างแผนปฏิบัติการงานช้างแห่งประเทศไทย ฉบับแก้ไข เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๗ (อ้างถึง ๑) และประเทศไทยได้ส่งให้สำนักเลขาธิการ CITES เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๗

๑.๓ ประเทศไทยได้จัดทำรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการงานช้าง ฉบับแก้ไข ครั้งที่ ๑ ส่งให้สำนักเลขาธิการ CITES แล้ว เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๘

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ การรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการงานช้างแห่งประเทศไทย ฉบับแก้ไขครั้งที่ ๒ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันกับรัฐบาลไทย จึงเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันกับรัฐบาลไทย

๒.๒. ตามมติคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๗ เห็นชอบให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติ เป็นเจ้าภาพรับผิดชอบดำเนินการร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงการต่างประเทศ และกระทรวงพาณิชย์เพื่อเร่งรัดการปรับปรุงแผนปฏิบัติการงานช้างแห่งประเทศไทย รวบรวมข้อมูลจัดทำรายงานความก้าวหน้า (Progress Report) ผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการงานช้างประเทศไทยจะต้องรายงานให้สำนักเลขาธิการ CITES ภายในกรอบเวลาที่กำหนด ซึ่งต้องเสนอรายงานฯ ต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติโดยด่วน ก่อนถึงกรอบเวลาที่กำหนดดังกล่าวต่อไป (อ้างถึง ๒) ดังนั้น กรณีดังกล่าวจึงเป็นเรื่องที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๓) เรื่องที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ตามมติคณะกรรมการบริหารอนุสัญญา CITES ครั้งที่ ๖๕ เมื่อวันที่ ๗ - ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิสกำหนดให้ประเทศไทยต้องจัดส่งรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการงานช้างแห่งประเทศไทย ฉบับแก้ไข ครั้งที่ ๒ ให้สำนักเลขาธิการ CITES ภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘

๔. สำคัญ ข้อยเท็จจริง และข้อกฎหมาย

๔.๑ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้จัดทำร่างรายงานความก้าวหน้าฯ ครั้งที่ ๒ แล้วซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๔.๑.๑) การออกระเบียบและกฎหมาย

(๑) ออกกฎหมายหลัก จำนวน ๒ ฉบับ คือ พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๗ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๗ และพระราชบัญญัติางช้าง พ.ศ. ๒๕๕๘ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๘

(๒) ออกกฎหมายรองแล้วเสร็จ จำนวน ๒๑ ฉบับ คือ (๑) ออกระเบียบกระทรวงมหาดไทยตามพระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พ.ศ. ๒๕๕๒ จำนวน ๑ ฉบับ (๒) ออกกฎกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน ๒ ฉบับ ประกาศกระทรวงฯ จำนวน ๑ ฉบับ และประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จำนวน ๓ ฉบับ ภายใต้พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๗ (๓) ประกาศกระทรวงฯ จำนวน ๑๐ ฉบับ และประกาศกรมอุทยานแห่งชาติฯ จำนวน ๔ ฉบับ ภายใต้พระราชบัญญัติางช้าง พ.ศ. ๒๕๕๘

๔.๑.๒) การจัดทำระบบทะเบียนข้อมูล

(๑) รวบรวมและตรวจสอบข้อมูลการจดทะเบียนพาณิชย์ของผู้ประกอบการค้าางช้าง จากเดิมมีการจดทะเบียนพาณิชย์และยังประกอบการค้า จำนวน ๒๖๐ ราย (รายงานฯ ครั้งที่ ๑) มีร้านค้าางช้างที่ยังประกอบการค้าและจดทะเบียนพาณิชย์ จำนวน ๒๕๗ ราย (ข้อมูล ณ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๘) และร้านค้าางช้างมาขออนุญาตค้าตามพระราชบัญญัติางช้างฯ จำนวน ๔๓ ราย (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๘)

(๒) ระบบทะเบียนข้อมูลการครอบครองางช้าง ออกแบบระบบเสร็จแล้ว อยู่ระหว่างดำเนินการทดสอบระบบออนไลน์ และมีการนำเข้าข้อมูลผู้แจ้งครอบครองางช้างตามกฎหมายเข้าสู่ระบบ ขณะนี้มีผู้มาแจ้งครอบครองางช้างบ้าน จำนวน ๔,๐๐๙ ราย (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๘) และครอบครองางช้างแอฟริกา จำนวน ๖ ราย (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๘)

(๓) ระบบทะเบียนข้อมูลางช้างของกลาง ออกแบบระบบเสร็จแล้ว อยู่ระหว่างดำเนินการทดสอบระบบออนไลน์ และมีการนำเข้าข้อมูลางช้างของกลางเข้าสู่ระบบ ขณะนี้มีปริมาณางช้างทั้งหมด จำนวน ๑๒,๓๐๕.๕๖ กิโลกรัม (ข้อมูล ณ วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๘)

๔.๑.๓) การกำกับดูแลและบังคับใช้กฎหมาย ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย ดังนี้

(๑) การกำกับดูแลผู้ค้าางช้างบ้านให้ปฏิบัติตามกฎหมาย โดยสายตรวจร้านค้าางช้าง จำนวน ๒๒ สาย ได้ออกตรวจสอบการค้าและสถานะร้านค้าางช้าง จำนวน ๓๓๙ ราย เป็นประจำทุกเดือน ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๗ - มีนาคม ๒๕๕๘ จำนวน ๑๖๓ ครั้ง พบว่า มีร้านค้าหยุดทำการค้าางช้าง จำนวน ๙๘ ราย และมีร้านค้าที่ยังอยู่ในข้อมูลผู้จดทะเบียนพาณิชย์ จำนวน ๒๕๗ ร้าน ซึ่งขณะนี้ได้ดำเนินการขออนุญาตค้าตามพระราชบัญญัติางช้างแล้ว จำนวน ๔๓ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๗๓ ของร้านค้าที่จดทะเบียนพาณิชย์ (ข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๘)

(๒) การปราบปรามจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมาย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้จัดตั้งศูนย์ป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ โดยมีรองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เป็นผู้อำนวยการศูนย์ฯ และจัดตั้งชุดปฏิบัติการเฉพาะกิจการข่าวและปราบปรามการค้าางช้าง

จำนวน ๑๘ ชุด ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ได้จับกุมผู้กระทำความผิดในคดีที่สำคัญในจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเป็นพื้นที่เป้าหมาย จำนวน ๒ คดี ยึดงาช้างของกลาง จำนวน ๕๓ กิ่ง รวม ๑๖๕๗ กิโลกรัม อีกทั้ง ยังมีการสืบสวน ติดตาม ขยายผล ทำให้ออกหมายจับผู้ต้องหาเพิ่ม จำนวน ๓ คน เป็นคนไทย จำนวน ๒ คน ชาวต่างชาติ จำนวน ๑ คน (สัญชาติมาเลเซียซึ่งเป็นนายทุน) และเมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๘ สามารถจับกุมผู้ต้องหาตามหมายจับได้ จำนวน ๒ คน รวมถึงนำคดีนี้เข้าสู่การดำเนินการยึดทรัพย์ตามกฎหมายฟอกเงิน ขณะอยู่ระหว่างรอผลการตรวจ พิสูจน์ชนิดทาง DNA

(๓) การเสริมสร้างศักยภาพให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เช่น แวนขยาย เครื่องมือวัดขนาด กล้องถ่ายภาพ เป็นต้น จัดทำคู่มือปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติงาช้าง พ.ศ. ๒๕๕๘ และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครอง สัตว์ป่า (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๗ และจัดอบรมหรือสัมมนาเพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน มีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวนมากกว่า ๒,๐๐๐ คน

๔.๑.๔) การประชาสัมพันธ์ ได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายและเนื้อหาการประชาสัมพันธ์ ในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๓ กลุ่ม ได้แก่

(๑) นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ มีการแจ้งเตือนมิให้ซื้อหรือนำงาช้าง และผลิตภัณฑ์ที่ทำจากงาช้างออกนอกประเทศไทย

(๒) ประชาชนทั่วไป เป็นการให้ความรู้ในการปฏิบัติตามกฎหมาย ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับงาช้าง และกฎหมายที่ปรับปรุงแก้ไข รวมทั้งแจ้งข่าวการกระทำความผิดกฎหมายเกี่ยวกับ งาช้างอีกด้วย

(๓) ผู้ประกอบกิจการค้างาช้าง เน้นการประชาสัมพันธ์ให้ปฏิบัติตาม กฎหมายอย่างเคร่งครัด ไม่ค้างาช้างผิดกฎหมาย และไม่ขายงาช้างให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติโดยดำเนินการ ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ สื่ออินเทอร์เน็ต และสื่อ นิทรรศการ และผ่านช่องทางการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ต่างๆ เช่น ช่องทางการทูต สนามบิน สายการบิน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการสร้างจิตสำนึกให้ประชาชน ลด ละ เลิก การบริโภคงาช้างและปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย การจัดค่ายเยาวชน จัดแสดงนิทรรศการและประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ตามโรงเรียนต่างๆ โดยมีกิจกรรมและ โครงการณรงคที่สำคัญ เช่น กิจกรรมรณรงค์การปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับงาช้าง เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ โดยมีนายกรัฐมนตรี เป็นประธานเปิดงาน โครงการ ข.ช้าง ช่วยช้าง เพื่อรณรงค์งดซื้องาช้างและ ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากงาช้างที่ผิดกฎหมาย

๔.๑.๕) การติดตามและประเมินผล แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อควบคุมและ ติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการงาช้างฯ ด้านต่างๆ จำนวน ๔ ชุด ได้แก่ (๑) คณะอนุกรรมการด้าน การออกกระเบียบและกฎหมาย (๒) คณะอนุกรรมการด้านจัดทำระบบทะเบียนข้อมูล (๓) คณะอนุกรรมการ ด้านกำกับดูแลและบังคับใช้กฎหมาย (๔) คณะอนุกรรมการด้านประชาสัมพันธ์ ซึ่งมีการประชุมของ คณะอนุกรรมการฯ ชุดต่างๆ ดังกล่าว เพื่อติดตามการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ จำนวน ๑๗ ครั้ง นอกจากนี้ยังมีการประชุมคณะกรรมการ CITES ประจำประเทศไทย เพื่อติดตามและประเมินผลความก้าวหน้า ในการดำเนินงานตามแผนฯ รวมถึงปัญหาและอุปสรรค และเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว จำนวน ๗ ครั้ง

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอคณะรัฐมนตรี เรื่องรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการงาช้างแห่งประเทศไทย ฉบับแก้ไข ครั้งที่ ๒ (Thailand's Revised National Ivory Action Plan – NIAP) มาเพื่อโปรดทราบ

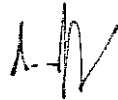
๕.๑ สรุปความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการงาช้างแห่งประเทศไทย ฉบับแก้ไข ครั้งที่ ๒

๕.๒ หากจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการงาช้างแห่งประเทศไทย ฉบับแก้ไข ครั้งที่ ๒ ในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญหรือไม่ขัดต่อผลประโยชน์ของประเทศไทย ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดำเนินการได้โดยไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีอีกครั้ง และให้จัดส่งรายงานฯ ให้สำนักเลขาธิการ CITES ตามระยะเวลาที่กำหนด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(ดาวพงษ์ รัตนสุวรรณ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
กองคุ้มครองพันธุ์สัตว์ป่าและพืชป่าตามอนุสัญญา
โทร./ โทรสาร ๐ ๒๙๔๐ ๖๔๔๙